DOMSTOLSVERKET
SVERIGES DOMSTOLAR

PM

Datum	Diarienummer
2026-04-13	**DOV 2026/366**

Förändring av domkretsarna för Svea hovrätt och Hovrätten för Nedre Norrland

551 81 Jönköping • Besöksadress: Kyrkogatan 32 • Telefon: 036-15 53 00 • domstolsverket@dom.se •
www.domstol.se/domstolsverket
Öppettider: måndag–fredag kl. 8.00–16.30

1 Innehåll

Sammanfattning 4

1 Författningsförslag 5

1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1992:128) om hovrätternas domkretsar 5

1.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1982:996) om tingsrätternas domkretsar 7

2 Bakgrund och arbetets genomförande 14

3 Gällande rätt 14

4 Nuvarande förhållanden 14

4.1 Svea hovrätt 14

4.1.1 Domkrets 14

4.1.2 Personal och organisation 14

4.1.3 Målstatistik 15

4.1.4 Lokaler 15

4.2 Hovrätten för Nedre Norrland 16

4.2.1 Domkrets 16

4.2.2 Personal och organisation 16

4.2.3 Målstatistik 16

4.2.4 Lokaler 16

5 Reformbehov 17

6 Förslag 18

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser 19

8 Konsekvenser m.m. 20

8.1 Rekrytering och organisationsförändringar 20

8.1.1 Svea hovrätt 20

8.1.2 Hovrätten för Nedre Norrland 20

8.2 Förändringar i hovrätternas måltillströmning 21

8.2.1 Svea hovrätt 21

8.2.2 Hovrätten för Nedre Norrland 22

8.3 Ändamålsenliga lokaler 23

8.3.1 Svea hovrätt 23

8.3.2 Hovrätten för Nedre Norrland 23

8.4 Längre restider för aktörer 23

8.5 Ekonomiska konsekvenser för domstolarna 24

8.6 Konsekvenser för nämndemännen 25

8.7 Hovrätten för Nedre Norrlands namn speglar inte den nya domkretsen 25

8.8 Förslaget påverkar inte konkursreformen 25

8.9 Förslaget påverkar inte Hyres- och arrendenämnden 26

Sammanfattning

Domstolsverket föreslår att Dalarnas län – med Falu tingsrätt och Mora tingsrätt – förs över från Svea hovrätts domkrets till Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets.

Förslaget motiveras av att domkretsarna behöver förändras för att bidra till en bättre dimensionering av båda hovrätternas verksamheter. Svea hovrätt är i dag ungefär lika stor som samtliga fem övriga hovrätter tillsammans och på drygt tio år har antalet inkomna mål ökat med 63 procent. Den snabba tillväxten medför organisatoriska utmaningar. Det är mot denna bakgrund angeläget att bromsa den takt i vilken Svea hovrätt växer.

Hovrätten för Nedre Norrland är en förhållandevis liten hovrätt med en dömande avdelning, vars nuvarande storlek gör verksamheten sårbar för vakanser. En utökning av domkretsen bedöms skapa en mer bärkraftig organisation och göra hovrätten mer attraktiv som arbetsgivare. Dessutom bedöms förslaget skapa bättre förutsättningar för att på sikt rekrytera domare till regionen.

För Svea hovrätt innebär förslaget en målminskning om knappt 1 000 mål per år, motsvarande ungefär fem procent av det totala målinflödet. För Hovrätten för Nedre Norrland innebär förslaget en ökning av inkommande mål med cirka 40 procent. Förslaget innebär en viss utjämning av storleksskillnaderna mellan hovrätterna i landet.

Förordningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2028.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1992:128) om hovrätternas domkretsar

Domstolsverket föreslår att regeringen föreskriver att 1 § förordningen (1992:128) om hovrätternas domkretsar ska ha följande lydelse.

1 §[1]

Regeringen föreskriver att hovrätterna ska ha de domkretsar som anges i nedanstående förteckning.

Hovrätt	**Län eller kommuner som ingår i domkretsen**
Svea hovrätt	Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands *och* Västmanlands län
Göta hovrätt	Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Örebro län samt Essunga, Falköpings, Grästorps, Gullspångs, Götene, Hjo, Karlsborgs, Lidköpings, Mariestads, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholms, Töreboda och Vara kommuner
Hovrätten över Skåne och Blekinge	Blekinge och Skåne län
Hovrätten för Västra Sverige	Hallands och Värmlands län samt Ale, Alingsås, Bengtsfors, Bollebygds, Borås, Dals-Eds, Färgelanda, Göteborgs, Herrljunga, Härryda, Kungälvs, Lerums, Lilla Edets, Lysekils, Marks, Melleruds, Munkedals, Mölndals, Orusts, Partille, Sotenäs, Stenungsunds, Strömstads, Svenljunga, Tanums, Tjörns, Tranemo, Trollhättans, Uddevalla, Ulricehamns, Vårgårda, Vänersborgs, Åmåls och Öckerö kommuner
Hovrätten för Nedre Norrland	*Dalarnas*, Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län
Hovrätten för Övre Norrland	Västerbottens och Norrbottens län

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2028.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för överklaganden av sådana avgöranden som har meddelats före ikraftträdandet.

[1] Senaste lydelse 2010:988

1.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1982:996) om tingsrätternas domkretsar

Domstolsverket föreslår att regeringen föreskriver att bilagan till förordningen (1982:996) om tingsrätternas domkretsar ska ha följande lydelse.

Tingsrätt	**Kommun(er) som ingår i domkretsen**	**Kansliorter med tingsställe**	**Ytterligare tingsställe**
Under Svea hovrätt			
Attunda	Danderyd Järfälla Sigtuna Sollentuna Täby Upplands-Bro Upplands Väsby Vallentuna Vaxholm Österåker	Sollentuna	
Nacka	Nacka Tyresö Värmdö	Nacka	
Norrtälje	Norrtälje	Norrtälje	
Solna	Ekerö Solna Stockholm, del av (distrikten Bromma, Västerled, Vällingby, Hässelby, Kista och Spånga) Sundbyberg	Solna	
Stockholm	Lidingö Stockholm, del av (distrikten Stockholms domkyrkodistrikt, Stockholms Sankt Johannes, Stockholms Adolf Fredrik, Stockholms Gustav Vasa, Stockholms Sankt Matteus,	Stockholm	

	Stockholms Engelbrekt, Stockholms Hedvig Eleonora, Stockholms Oscar, Stockholms Maria Magdalena, Högalid, Stockholms Katarina, Stockholms Sofia, Essinge, Kungsholmen och Stockholms Sankt Göran)		
Södertälje	Nykvarn Salem Södertälje	Södertälje	
Södertörns	Botkyrka Haninge Huddinge Nynäshamn Stockholm, del av (distrikten Brännkyrka, Vantör, Farsta, Enskede, Skarpnäck, Hägersten och Skärholmen)		
Uppsala	Enköping Heby Håbo Knivsta Tierp Uppsala Älvkarleby Östhammar	Uppsala	
Eskilstuna	Eskilstuna Strängnäs	Eskilstuna	Strängnäs
Nyköpings	Flen Gnesta Katrineholm Nyköping Oxelösund Trosa Vingåker	Nyköping	Malmköping

Gotlands	Gotland	Visby	
Västmanlands	Samtliga kommuner i Västmanlands län	Västerås	Fagersta
Under Göta hovrätt			
Linköpings	Boxholm Kinda Linköping Mjölby Motala Vadstena Ydre Åtvidaberg Ödeshög	Linköping	
Norrköpings	Finspång Norrköping Söderköping Valdemarsvik	Norrköping	
Eksjö	Aneby Eksjö Nässjö Sävsjö Tranås Vetlanda	Eksjö	
Jönköpings	Gislaved Gnosjö Habo Jönköping Mullsjö Vaggeryd Värnamo	Jönköping	
Växjö	Alvesta Lessebo Ljungby Markaryd Tingsryd Uppvidinge Växjö Älmhult	Växjö	
Kalmar	Samtliga kommuner i Kalmar län	Kalmar	Oskarshamn Vimmerby Västervik
Skaraborgs	Essunga Falköping Grästorp Gullspång	Skövde	

	Götene Hjo Karlsborg Lidköping Mariestad Skara Skövde Tibro Tidaholm Töreboda Vara		
Örebro	Samtliga kommuner i Örebro län	Örebro	Hällefors
Under Hovrätten över Skåne och Blekinge			
Blekinge	Samtliga kommuner i Blekinge län	Karlshamn Karlskrona	
Hässleholms	Hässleholm Osby	Hässleholm	
Kristianstads	Bromölla Kristianstad Östra Göinge	Kristianstad	
Helsingborgs	Bjuv Båstad Helsingborg Höganäs Klippan Perstorp Åstorp Ängelholm Örkelljunga	Helsingborg	
Lunds	Eslöv Hörby Höör Kävlinge Landskrona Lomma Lund Staffanstorp Svalöv	Landskrona Lund	
Malmö	Burlöv Malmö Vellinge	Malmö	
Ystads	Simrishamn Sjöbo Skurup	Ystad	

	Svedala Tomelilla Trelleborg Ystad		
Under Hovrätten för Västra Sverige			
Halmstads	Halmstad Hylte Laholm	Halmstad	Laholm
Varbergs	Falkenberg Kungsbacka Varberg	Varberg	Kungsbacka
Göteborgs	Göteborg Härryda Kungälv Mölndal Partille Öckerö	Göteborg	
Uddevalla	Lysekil Munkedal Orust Sotenäs Stenungsund Strömstad Tanum Tjörn Uddevalla	Uddevalla	Strömstad
Alingsås	Ale Alingsås Herrljunga Lerum Vårgårda	Alingsås	
Borås	Bollebygd Borås Mark Svenljunga Tranemo Ulricehamn	Borås	
Vänersborgs	Bengtsfors Dals-Ed Färgelanda Lilla Edet Mellerud Trollhättan Vänersborg Åmål	Vänersborg	

Värmlands	Samtliga kommuner i Värmlands län	Karlstad	Arvika Sunne
Under Hovrätten för Nedre Norrland			
Falu	*Avesta* *Borlänge* *Falun* *Gagnef* *Hedemora* *Ludvika* *Smedjebacken* *Säter*	*Falun*	
Gävle	Gävle Hofors Ockelbo Sandviken	Gävle	
Hälsinglands	Bollnäs Hudiksvall Ljusdal Nordanstig Ovanåker Söderhamn	Hudiksvall	Söderhamn
Mora	*Leksand* *Malung-Sälen* *Mora* *Orsa* *Rättvik* *Vansbro* *Älvdalen*	*Mora*	
Sundsvalls	Sundsvall Timrå Ånge	Sundsvall	
Ångermanlands	Härnösand Kramfors Sollefteå Örnsköldsvik	Härnösand	Örnsköldsvik
Östersunds	Berg Bräcke Härjedalen Krokom Ragunda Strömsund	Östersund	

	Åre Östersund		

Under hovrätten för Övre Norrland			
Lycksele	Dorotea Lycksele Sorsele Storuman Vilhelmina Åsele	Lycksele	
Skellefteå	Malå Norsjö Skellefteå	Skellefteå	
Umeå	Bjurholm Nordmaling Robertsfors Umeå Vindeln Vännäs	Umeå	
Gällivare	Gällivare Jokkmokk Kiruna	Gällivare	Kiruna
Haparanda	Haparanda Kalix Pajala Överkalix Övertorneå	Haparanda	Kalix
Luleå	Arjeplog Arvidsjaur Boden Luleå Piteå Älvsbyn	Luleå	Piteå

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2028.

2 Bakgrund och arbetets genomförande

I januari 2026 lämnade presidenten vid Svea hovrätt in en begäran till Domstolsverket om att genomföra en översyn av Svea hovrätts domkrets. I begäran framhålls att en sådan översyn motiveras framför allt av den ökning av måltillströmningen som har skett under de senaste åren samt av svårigheterna med att utvidga verksamheten, bl.a. med hänsyn till hovrättens lokaler. I begäran anförs att det finns skäl att överväga att minska hovrättens domkrets på så sätt att Dalarnas län, med tingsrätterna i Falun och Mora, flyttas över till Hovrätten för Nedre Norrland. En sådan överflyttning torde enligt begäran även innebära fördelar för Hovrätten för Nedre Norrland som får en bättre dimensionering på sin verksamhet.

I arbetet med översynen har utöver medarbetare på Domstolsverket även representanter från både Svea hovrätt och Hovrätten för Nedre Norrland deltagit.

3 Gällande rätt

Utgångspunkten vid fördelning av mål mellan landets hovrätter är hovrätternas domkretsar. Av 2 kap. 6 § rättegångsbalken framgår vilka rikets hovrätter är samt att regeringen förordnar om hovrätternas domkretsar. Hovrätternas indelning i domkretsar framgår av förordningen (1992:128) om hovrätternas domkretsar.

Av förordningen (1982:996) om tingsrätternas domkretsar framgår i bilagan vilka tingsrätter som insorteras under vilken hovrätt.

Förordningen (1996:1149) om nämndemäns tjänstgöring vid ändring i indelning av domkretsar reglerar vad som gäller för nämndemännens placering vid förändring av domkretsar. Förordningen innebär att om indelningen i domkretsar ändras, ska en nämndeman anses vald till nämndeman i den domstol inom vars domkrets han eller hon är folkbokförd.

4 Nuvarande förhållanden

4.1 Svea hovrätt

4.1.1 Domkrets

Svea hovrätts domkrets består av Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands, Västmanlands och Dalarnas län. Det totala invånarantalet i domkretsen uppgår till omkring 3,8 miljoner personer enligt folkbokföringsstatistiken.

I domkretsen ingår Attunda tingsrätt, Eskilstuna tingsrätt, Falu tingsrätt, Gotlands tingsrätt, Mora tingsrätt, Nacka tingsrätt, Norrtälje tingsrätt, Nyköpings tingsrätt, Solna tingsrätt, Stockholms tingsrätt, Södertörns tingsrätt, Södertälje tingsrätt, Uppsala tingsrätt och Västmanlands tingsrätt.

4.1.2 Personal och organisation

Svea hovrätt har nio dömande avdelningar och en administrativ enhet. Den nionde avdelningen har etablerats under det senaste året och är, med hänsyn till den tid det tar att rekrytera, ännu inte fullt utbyggd. Sedan 2015 har Svea

hovrätt vuxit med nästan 100 medarbetare och personalstyrkan uppgår för närvarande till omkring 460 medarbetare, varav cirka 160 ordinarie domare. Prognosen är att hovrätten inom kort kommer att närma sig 500 medarbetare.

4.1.3 Målstatistik

Svea hovrätt har haft en stadig ökning av inkommande mål de senaste åren. Tabellen nedan visar antalet inkomna mål till Svea hovrätt under åren 2020–2025 (inklusive mål inkomna till Mark- och miljööverdomstolen samt Patent- och marknadsöverdomstolen).

Antal inkomna mål – Svea hovrätt					
2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
14 890	15 761	15 634	16 779	17 727	19 093

Svea hovrätts totala antal inkomna mål kan jämföras med det totala antalet inkomna mål för landets övriga fem hovrätter.

Antal inkomna mål – övriga hovrätter						
	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Göta HR	4 306	4 462	4 943	5 164	5 677	6 188
HR för Nedre Norrland	1 832	2 019	2 035	2 131	2 198	2 334
HR för Västra Sverige	5 522	6 155	6 360	6 962	7 059	7 903
HR för Övre Norrland	1 266	1 302	1 322	1 364	1 423	1 623
HR över Skåne och Blekinge	4 133	4 577	4 769	5 170	5 644	6 059
Totalt	17 059	18 515	19 429	20 791	22 001	24 107

Av tabellen nedan framgår omloppstiderna för Svea hovrätt i månader samt regeringens verksamhetsmål för respektive kategori. Utfallet mäts vid 75:e percentilen.

Omloppstider – Svea hovrätt				
	2023	**2024**	**2025**	**Regeringens mål**
Brottmål, exkl. förtur	10,9	10,7	7,5	5
Tvistemål, fram till PT-beslut	1,7	1,5	1,4	2
Tvistemål beviljat PT	18,2	17,6	15,3	10

4.1.4 Lokaler

Svea hovrätts lokaler är sedan mitten av 1700-talet belägna på Riddarholmen i centrala Stockholm. Hovrätten disponerar idag sex byggnader och lånar dessutom ytterligare lokaler av bl.a. Kammarrätten i Stockholm. Med hänsyn till den målutveckling och utvidgning av organisationen som beskrivs i denna promemoria står hovrätten inför flera lokalmässiga utmaningar. En förstudie pågår tillsammans med Domstolsverket för att utreda hovrättens lokalbehov på lång sikt.

4.2 Hovrätten för Nedre Norrland

4.2.1 Domkrets

Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets består av Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län. Det totala invånarantalet i domkretsen uppgår till omkring 650 000 personer enligt folkbokföringsstatistiken.

I domkretsen ingår Gävle tingsrätt, Hälsinglands tingsrätt, Sundsvalls tingsrätt, Ångermanlands tingsrätt och Östersunds tingsrätt.

4.2.2 Personal och organisation

Hovrätten för Nedre Norrland har idag en dömande avdelning och ca 40 anställda. Hovrätten har en gemensam administration med Kammarrätten i Sundsvall med ytterligare nio anställda. Därutöver bedriver Hovrätten för Nedre Norrland en växel gemensam för 20 domstolar med sex anställda.

4.2.3 Målstatistik

Hovrätten för Nedre Norrland har precis som övriga hovrätter upplevt en stadig måltillströmning de senaste åren. Tabellen nedan visar antalet inkomna mål till hovrätten för Nedre Norrland under åren 2020–2025.

Antal inkomna mål – Hovrätten för Nedre Norrland					
2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
1 832	2 019	2 035	2 131	2 198	2 334

Av tabellen nedan framgår omloppstiderna för Hovrätten för Nedre Norrland i månader samt regeringens verksamhetsmål för respektive kategori. Utfallet mäts vid 75:e percentilen.

Omloppstider – Hovrätten för Nedre Norrland				
	2023	**2024**	**2025**	**Regeringens mål**
Brottmål, exkl. förtur	16,4	18	18,9	5
Tvistemål, fram till PT-beslut	3,3	3,1	2,9	2
Tvistemål, beviljat PT	14,4	9,6	11,1	10

4.2.4 Lokaler

Hovrätten för Nedre Norrland är samlokaliserad med Kammarrätten i Sundsvall. I lokalerna finns det fyra förhandlingssalar, varav hovrätten disponerar tre och kammarrätten en. Det är för få förhandlingssalar för hovrätten redan idag. Hovrätten har ett hänvisningsrum och flera föredragningsrum men har svårt att klara målinflödet idag.

Domstolarna har lokaler i två byggnader som är sammankopplade med en skywalk. Administrationen, som delas av båda domstolarna, sitter i kontorslokaler i en K-märkt byggnad. I den byggnaden finns även receptionen, allmänhetens utrymme och förhandlingssalarna. De dömande avdelningarna på hovrätten och kammarrätten har varsitt kontorsplan i den andra byggnaden. Kontorslokalerna är tillräckliga utifrån dagens bemanning.

5 Reformbehov

Bedömning: Domkretsarna för Svea hovrätt och Hovrätten för Nedre Norrland behöver förändras för att bidra till en bättre dimensionering av båda hovrätternas verksamheter.

Skälen för bedömningen

Svea hovrätt är landets i särklass största hovrätt. Under de senaste åren har hovrätten haft en historiskt hög inflödesnivå av mål. På lite drygt tio år har antalet inkomna mål ökat med omkring 7 400 mål – eller 63 procent. Enbart under år 2025 ökade antalet inkommande mål i Svea hovrätt med drygt 1 300. Därtill kommer att de enskilda målen har ändrat karaktär i stor utsträckning och, särskilt vad gäller brottmålen, blivit både större och mer komplexa att hantera. För att möta målutvecklingen har Svea hovrätt genomfört en omfattande utbyggnad av verksamheten och etablerat en ny avdelning som med hänsyn till den tid det tar att rekrytera ännu inte är fullt utbyggd. Men även när den nya avdelningen är fullt bemannad bedöms utbyggnaden inte vara tillräcklig för att hantera den ökade målmängden och det ökade trycket på verksamheten.

Den takt i vilken måltillströmningen och verksamhetens omfattning ökat – och även förväntas fortsätta att öka – har medfört att Svea hovrätt står inför en situation med flera organisatoriska utmaningar. Det är samtidigt en given utgångspunkt att utvidgningen av organisationen inte får påverka den höga kvaliteten och effektiviteten i hovrättens dömande verksamhet på ett negativt sätt. De utrymmesbegränsningar som råder i Svea hovrätts nuvarande lokaler på Riddarholmen innebär en särskild svårighet när det gäller att få verksamheten att växa i samma snabba takt som behovet. Det gäller såväl tillgången på kontorsarbetsplatser som förhandlingssalar.

I detta sammanhang finns det även anledning att lyfta det oproportionerliga storleksförhållandet mellan hovrätterna, som innebär principiella utmaningar för domstolsväsendet. I Svea hovrätt handläggs cirka 39 procent av landets alla brottmål och cirka 43 procent av tvistemålen. År 2025 kom det in cirka 19 100 mål till Svea hovrätt, vilket var nästan 11 200 fler mål än som samma år kom in till landets näst största hovrätt.

Det är således av flera skäl angeläget att bromsa den takt som Svea hovrätt växer i. Ett sätt att åstadkomma detta är att föra över en del av Svea hovrätts domkrets till annan hovrätt och därigenom minska målinflödet. Genom en sådan åtgärd kan förutsättningarna förbättras för att även fortsättningsvis kunna bedriva en långsiktigt hållbar, kvalitativ och effektiv handläggning av målen i Svea hovrätt, samtidigt som det skulle medföra en viss utjämning av storleksskillnaderna mellan hovrätterna.

Hovrätten för Nedre Norrland är en förhållandevis liten hovrätt. Att utöka Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets skulle innebära en större organisation, som blir mer bärkraftig och mindre sårbar för vakanser inom personalen. Större domstolar har också generellt sett bättre möjligheter att på ett hållbart sätt hantera den ökande andelen stora samt tids- och resurskrävande mål som under de senaste åren har inkommit till de allmänna domstolarna. En utökning av Hovrätten för Nedre Norrlands verksamhet bör därför leda till att domstolen blir dimensionerad på ett sätt som långsiktigt skapar bättre förutsättningar för medarbetarna att hantera inkomna mål.

Om Hovrätten för Nedre Norrland växer i storlek torde den bli mer attraktiv som arbetsplats, särskilt som hovrätten försöker implementera ett modernt arbetsgivarperspektiv. Det har under lång tid funnits utmaningar vid rekryteringen av domare till domstolarna i nedre Norrland. En viktig del av rekryteringsbasen till ordinarie domaranställningar utgörs av assessorer. En utvidgning av Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets skulle medföra att fler fiskaler kan antas till hovrättens domarutbildning och på sikt öka antalet assessorer.

En grundläggande förutsättning för att assessorerna ska stanna kvar i nedre Norrland efter genomförd domarutbildning är att det finns möjligheter att meritera sig hos attraktiva arbetsgivare. För att stärka den fortsatta domarförsörjningen i nedre Norrland inrättar Domstolsverket den 1 september 2026 en s.k. assessorshubb och ett lokalkontor i Sundsvall. Hubben är öppen för statliga arbetsgivare som erbjuder kvalificerade arbetsuppgifter. Hubben utgör ett steg för att möta bristen på domare och för att skapa en långsiktighet i domarförsörjningen. I sammanhanget kan det särskilt framhållas att tillgången på kvalificerade statliga arbeten i hela landet är av central betydelse för en välfungerande domarförsörjning.

En utvidgning av domkretsen för Hovrätten för Nedre Norrland i kombination med skapandet av assessorshubben kan således förväntas skapa goda möjligheter att både rekrytera och behålla domare i regionen. Detta är inte bara till fördel för hovrätten och tingsrätterna i hovrättens domkrets utan även för andra myndigheter som verkar i regionen.

Mot bakgrund av vad som angetts ovan finns det starka skäl att utöka Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets.

6 Förslag

Förslag: Domkretsarna för Svea hovrätt och Hovrätten för Nedre Norrland ska förändras genom att Dalarnas län ska ingå i Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets i stället för Svea hovrätts domkrets.

Skälen för förslaget

Som nämnts ovan finns det skäl att minska Svea hovrätts domkrets och utöka Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets. En sådan ändring behöver ske på ett sådant sätt att domkretsarna även efter förändringen sitter ihop på ett geografiskt logiskt sätt. Dessutom behöver en utökning av Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets ske på ett sätt som innebär att hovrätten kan växa proportionerligt i förhållande till sin nuvarande storlek.

Det alternativ som då ligger närmast till hands för att förändra domkretsarna är att Dalarnas län, med Falu tingsrätt och Mora tingsrätt, flyttas från Svea hovrätts till Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets.

Genom en sådan överföring skulle målinflödet till Svea hovrätt minska med knappt 1 000 mål per år, eller cirka fem procent. En minskning i den storleksordningen skulle medföra att Svea hovrätts tillväxttakt bromsas upp på ett motiverat och välavvägt sätt. En sådan förändring av målinflödet bedöms även lämplig med hänsyn till att den inte skulle inverka på den organisation som Svea hovrätt på senare tid arbetat med att bygga upp.

En överföring av Dalarnas län till domkretsen för Hovrätten för Nedre Norrland skulle även bidra till att jämna ut storleksskillnaderna mellan

hovrätterna i landet. Det skulle också skapa bättre förutsättningar för Hovrätten för Nedre Norrland, som får en bättre dimensionering på verksamheten. Förslaget skulle innebära att antalet inkomna mål till Hovrätten för Nedre Norrland skulle öka med cirka 40 procent.

Bild 1 nedan illustrerar hovrätternas domkretsar före de föreslagna förändringarna och Bild 2 visar hur det skulle se ut efter förändringen. Markeringen i gult visar Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets och den gröna markeringen visar Svea hovrätts domkrets.

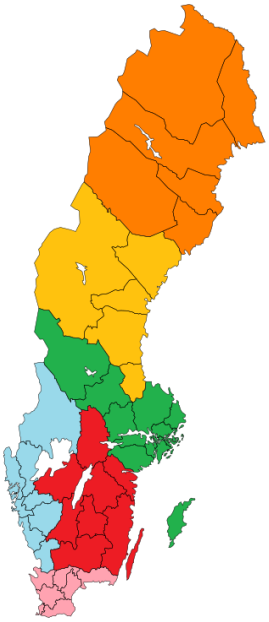

Bild 1

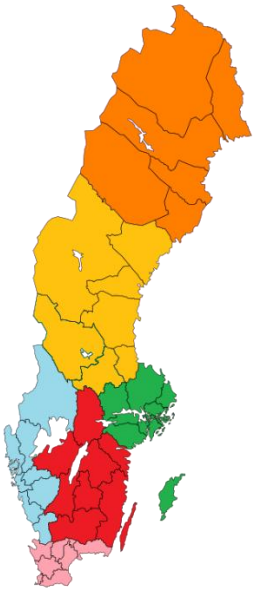

Bild 2

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Förordningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2028.

Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla i fråga om överklaganden av sådana avgöranden som har meddelats före ikraftträdandet.

Skälen för förslaget

Utifrån de både hovrätternas nuvarande situationer är det angeläget att ett ikraftträdande kan ske så fort som möjligt. Samtidigt måste det beaktas att det krävs nyrekrytering, organisationsförändring och utökning av lokaler vid Hovrätten för Nedre Norrland kopplat till förändringen. Av detta skäl bedöms den tidigast lämpliga tidpunkten för ett ikraftträdande vara den 1 januari 2028.

Nya processrättsliga regler ska tillämpas på varje processuell företeelse som inträffar efter det att reglerna trätt i kraft. De nya reglerna får inte retroaktiv verkan. Om ett mål är anhängiggjort enligt de tidigare reglerna när de nya reglerna träder i kraft, ska målet anses vara anhängiggjort i rätt ordning även om de nya reglerna innebär en förändring. Det innebär att mål från tingsrätterna i Falun och Mora som redan överklagats till Svea hovrätt vid ikraftträdandet fortfarande ska prövas av Svea hovrätt.

När det gäller avgöranden som ännu inte överklagats vid ikraftträdandet bedöms det lämpligt att i en övergångsbestämmelse föreskriva att äldre

föreskrifter fortfarande ska gälla i fråga om överklaganden av sådana avgöranden som har meddelats av tingsrätterna i Falun och Mora före ikraftträdandet. Detta för att skapa förutsebarhet hos parter och för att tingsrätternas överklagandehänvisningar fortfarande ska vara korrekta efter ikraftträdandet. Det innebär att domar och beslut som meddelats av tingsrätterna i Falun och Mora före ikraftträdandet fortfarande ska överklagas till Svea hovrätt efter ikraftträdandet.

8 Konsekvenser m.m.

8.1 Rekrytering och organisationsförändringar

8.1.1 Svea hovrätt

Den förändring som nu föreslås bedöms inte inverka på den organisation som Svea hovrätt på senare tid arbetat med att bygga upp. Även efter en förändring av domkretsen bedöms det att Svea hovrätt kommer att behöva bygga ut verksamheten för att möta den ökande måltillströmningen. Utbyggnaden kommer dock kunna ske i en mer kontrollerad och välavvägd takt än vad som annars hade varit fallet.

Vid både Falu tingsrätt och Mora tingsrätt finns det sedan januari 2026 två ordinarie utbildningsplatser för fiskaler. Om förslaget genomförs är avsikten att de tingsfiskaler som är anställda av Svea hovrätt ska fullgöra sin tjänstgöring i Falu tingsrätt respektive Mora tingsrätt och därefter återgå till Svea hovrätt. Förslaget kommer således inte att påverka de fiskaler som redan har påbörjat sin domarutbildning vid Svea hovrätt.

8.1.2 Hovrätten för Nedre Norrland

En utökning av hovrättens domkrets i enlighet med förslaget skulle kräva en utökad bemanning om uppskattningsvis sex ordinarie domare, tre tf. hovrättsassessorer, tre-fyra fiskaler och tre-fyra domstolshandläggare. Hovrätten för Nedre Norrland skulle därmed behöva utökas till två avdelningar. Av de sex ordinarie domarna som skulle behöva rekryteras måste därför en tjänst avse en hovrättslagman.

Den ökade måltillströmningen har lett, och kommer fortsätta att leda till, ett ökat behov av domare. Samtidigt är de som kan söka tjänst som ordinarie domare en begränsad krets av personer. Detta är en utmaning som ser likadan ut i hela Sverige. Behovet av att tänka nytt och annorlunda blir därför större för att i den hårda konkurrensen bli en mer attraktiv arbetsgivare.

Hovrätten för Nedre Norrland har hittills lyckats rekrytera den personal som hovrätten har haft behov av. Hovrätten har de senaste åren bedrivit ett systematiskt rekryteringsarbete. Detta har inneburit en bättre bemannad domarutbildning, med tillräckligt många fiskaler i hovrätten och i tingsrätterna samt tf. hovrättsassessorer i hovrätten. Därutöver har Kammarrätten i Sundsvall samarbetat med hovrätten för att nyttja hovrättens medel för adjungerade råd till att rekrytera åklagare som adjungerade råd till kammarrätten. Kammarrätten har fram till nu lyckats rekrytera tre åklagare på detta sätt. Detta är ett led i att stärka rekryteringsbasen för de allmänna domstolarna i regionen. Dessutom har rekryteringen av fiskaler skett med den långsiktiga strategin att få fiskaler att

stanna i Norrland även efter genomförd domarutbildning. Det systematiska rekryteringsarbetet har varit framgångsrikt och hovrätten ser därför att rekryteringssituationen framöver ser betydligt bättre ut än den har varit sett för hela regionen. Det kommer dock att ta ytterligare tid för att arbetet ska få fullt genomslag.

För att stärka rekryteringsbasen till ordinarie domaranställningar kommer Domstolsverket, såsom angetts i avsnitt 5, från och med den 1 september 2026 att inrätta en assessorshubb och ett lokalkontor för Domstolsverket i Sundsvall. Assessorshubben kommer att stärka rekryteringsbasen för framtida domaranställningar i regionen och bedöms få direkt betydelse för bemanningen av flera domstolar.

Hovrätten för Nedre Norrland har därutöver en plan för att tillgodose behovet av ytterligare ordinarie domare i den omfattning som krävs på kort sikt. Hovrätten kommer att erbjuda utökade möjligheter för domare att arbeta till viss del på distans från delar av domkretsen där det idag finns ett gott rekryteringsunderlag. Detta förväntas göra domartjänsterna än mer attraktiva och öka antalet domare som söker sig till hovrätten. Övergångsvis finns det även möjlighet för Domstolsverkets förstärkningsstyrka att avsätta domarresurser om så krävs.

Hovrätten för Nedre Norrland har historiskt haft lätt att rekrytera fiskaler och handläggare. För hovrättens fiskaler bedöms det att det kan vara attraktivt med en tingsrättsplacering vid Falu tingsrätt eller Mora tingsrätt eftersom dessa är välfungerande tingsrätter. Utgångspunkten är att fiskaler kommer fullgöra hela sin tjänstgöring i underrätt vid samma domstol.

Den administrativa personalen kommer inte att behöva utökas med anledning av reformen.

8.2 Förändringar i hovrätternas måltillströmning

8.2.1 Svea hovrätt

En förändring av Svea hovrätts domkrets som innebär att Dalarnas län, med tingsrätterna i Falun och Mora, flyttas över till Hovrätten för Nedre Norrland skulle innebära en målminskning motsvarande ungefär fem procent av det totala antalet inkommande mål. Tabellen nedan visar antalet inkommande mål till Svea hovrätt från tingsrätterna i Falun och Mora.

Antal inkomna mål från tingsrätterna i Dalarna						
	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Falu tingsrätt	466	589	590	613	632	700
Mora tingsrätt	191	228	207	196	256	251
Totalt	657	817	797	809	888	951

Nedanstående tabell visar antalet inkomna mål till Svea hovrätt exklusive målen från Falun och Mora.

Antal inkomna mål – Svea hovrätt exkl. mål från tingsrätterna i Dalarna					
2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
14 223	14 944	14 837	15 970	16 839	18 141

8.2.2 Hovrätten för Nedre Norrland

Om Hovrätten för Nedre Norrland tillförs målen från tingsrätterna i Falun och Mora skulle det innebära en ökning av inkommande mål motsvarande ungefär 40 procent av det totala antalet inkommande mål. Tabellen nedan visar inkommande mål till Hovrätten för Nedre Norrland inklusive mål från tingsrätterna i Falun och Mora.

Antal inkomna mål – Hovrätten för Nedre Norrland inkl. tingsrätterna i Dalarna						
	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
HR för Nedre Norrland	1 832	2 019	2 035	2 131	2 198	2 334
Falu tingsrätt	466	589	590	613	632	700
Mora tingsrätt	191	228	207	196	256	251
Totalt	2 489	2 836	2 832	2 940	3 086	3 285

Såsom framgår av avsnitt 4.2.3 är hovrättens omloppstider för brottmål, exklusive förtursmål, mer än tre gånger längre än regeringens mål. En målökning om cirka 40 procent i kombination med de befintliga omloppstiderna innebär att det finns en risk för att förslaget leder till att omloppstiderna kommer att öka ännu mer.

Även om Hovrätten för Nedre Norrland har långa handläggningstider såvitt avser brottmål har hovrätten de senaste tre åren arbetat systematiskt med att förändra handläggningen av tvistemål, ärenden och brottmål. Hovrätten har förändrat sitt arbetssätt i nästan alla delar.

Hovrätten för Nedre Norrland har inga balanser såvitt avser tvistemål och ärenden. Såvitt avser brottmålen har en bidragande orsak till balanserna varit att hovrätten endast har tre tillgängliga förhandlingssalar. Vidare har hovrätten de senaste åren haft flera stora brottmål och en hög andel förtursmål. Med nya arbetsmetoder och en ny hänvisningssal har hovrätten börjat arbeta av brottmålsbalanserna med goda resultat. Det har även påbörjats ett arbete med en extra arbetsinsats från Domstolsverkets förstärkningsstyrka för att ytterligare minska brottmålsbalanserna. Den insatsen planeras till hösten 2026.

Sammantaget bedöms utmaningarna med en ökad måltillströmning kunna hanteras genom förstärkningar i bemanning, fler lokaler och förbättrade arbetsmetoder vid Hovrätten för Nedre Norrland. Sådana åtgärder framstår också som lämpligare både för de enskilda domstolarna och för domstolsväsendet i stort än en fortsatt expansion i den takt som nu sker av Svea hovrätt.

8.3 Ändamålsenliga lokaler

8.3.1 Svea hovrätt

Den nu aktuella förändringen bedöms inte minska Svea hovrätts behov av tillgång till ändamålsenliga och rätt dimensionerade lokaler, varken när det gäller kontorsplatser eller förhandlingssalar. Utan en förändring bedöms det att Svea hovrätt inom en snar framtid riskerar att växa ur de nuvarande lokalerna.

8.3.2 Hovrätten för Nedre Norrland

Hovrätten för Nedre Norrland behöver redan idag fler förhandlingssalar och behovet kommer att öka om förslaget genomförs. Det finns också behov av ytterligare hänvisningsrum, föredragningsrum, kontorsrum samt ett större nämndemannarum.

När Sundsvalls tingsrätt flyttar ut ur sina lokaler (tingsrätten kommer på sikt att flytta till nybyggda lokaler) är Domstolsverkets plan att hovrätten kan ta över tingsrättens lokaler, som idag är placerade i samma byggnad som hovrättens och kammarrättens kontor. Om den del som tingsrättens salar är belägna i byggs ihop med den del där hovrätten och kammarrättens salar finns idag, täcks framtida salsbehov tillsammans med att nybyggnation av två salar bakom hovrätten planeras.

Under övergångsperioden innan ovanstående kan genomföras kan hovrätten resa och låna salar vid Ångermanlands tingsrätt, som under 2026 flyttar in i en ny domstolsbyggnad, och Hälsinglands tingsrätt. Domstolsverket kommer också att kunna erbjuda tillfälliga lokaler för hovrätten under denna tidsperiod.

8.4 Längre restider för aktörer

En förändring av domkretsarna i enlighet med förslaget kan komma att påverka restiden för de personer, bl.a. parter, åklagare, ombud och nämndemän, som ska ta sig från Dalarna till Sundsvall, i stället för till Stockholm.

Från Falun till Stockholm är det ungefär 22 mil med bil. Avståndet mellan Falun och Sundsvall är cirka sju mil längre. Direkttåget till Stockholm från Falun tar omkring två timmar och 40 minuter medan tågresan mellan Falun och Sundsvall är knappt tre och en halv timma. Från Mora till både Stockholm och Sundsvall är det ungefär 30 mil med bil. Att resa med tåg från Mora till Stockholm tar ungefär fyra timmar medan restiden till Sundsvall är omkring fem och en halv timma.

Mot bakgrund av vad som angetts ovan kommer förslaget att medföra ökade restider vid resor med allmänna kommunikationsmedel från Falun och Mora till Sundsvall. De längre restiderna medför även att möjligheterna att resa över dagen för att medverka vid en heldagsförhandling begränsas. Huruvida förslaget i det enskilda fallet medför att avståndet och restiden till hovrätten ökar eller minskar beror emellertid under alla förhållanden på var i Dalarna som resan påbörjas. Om en aktörs restid förlängs i det enskilda fallet, kan det leda till vissa ökade kostnader för tidsspillan och utlägg.

Även om förslaget kan medföra sådana konsekvenser måste hänsyn tas till att det numera är mycket vanligt med deltagande vid huvudförhandling via videolänk, särskilt i de fall då kallade personer är bosatta på långt avstånd

från hovrätten. Av uppgifter framtagna vid Svea hovrätt framgår till exempel att hovrätten 2025 höll sammanlagt 169 huvudförhandlingar i brottmål som hade överklagats från tingsrätterna i Falun och Mora. Åklagaren deltog helt – eller i något fall delvis – via länk vid 160 av dessa huvudförhandlingar. Vidare framgår att i fyra av de mål där åklagare inte deltog via länk, hanterade en annan åklagarkammare målet, bl.a. Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet. Med bortseende från dessa fyra mål uppgår närvaron via länk till cirka 97 procent för åklagare. Gällande försvarare har såvitt kunnat utläsas i vart fall någon försvarare, och då oftast även den tilltalade, deltagit via länk i 92 av de 169 målen. I flera av de mål där försvararen inte närvarade per länk har försvararen varit baserad i Stockholm. I de häktade målen närvarade i vart fall någon tilltalad och försvarare via länk vid cirka hälften av huvudförhandlingarna. Dessa uppgifter är framtagna genom en analys av kallelserna till och anteckningarna från huvudförhandlingarna. På motsvarande sätt som gäller för Svea hovrätt används närvaro via videolänk i stor utsträckning vid Hovrätten för Nedre Norrland. Till detta kommer att regeringen nyligen föreslagit att möjligheterna för domstolsaktörer att delta via länk ska utökas (prop. 2025/26:227 Bättre möjligheter att utreda brott av unga lagöverträdare och några andra processrättsliga frågor). Om förslaget antas av riksdagen, kan det förutses att närvaro per länk blir ännu mer förekommande än idag.

Vidare kan det framhållas att det är relativt ovanligt med nya förhör i hovrätten; antalet resor för vittnen kommer således att vara begränsat. Härtill kan också nämnas att även vittnen har möjlighet att närvara via länk vid förhandlingen i hovrätt.

Sammantaget kan det konstateras att en förändring av domkretsarna för Svea hovrätt och Hovrätten för Nedre Norrland i enlighet med förslaget kommer att få vissa konsekvenser för aktörers resor mellan Dalarna och hovrätten. Mot bakgrund av det som beskrivits ovan om bl.a. närvaro via videolänk kan dock dessa effekter förväntas bli begränsade.

8.5 Ekonomiska konsekvenser för domstolarna

En central uppgift för Domstolsverket är att åstadkomma en ändamålsenlig resursfördelning mellan myndigheterna inom Sveriges Domstolar. En ändamålsenlig resursfördelning innebär att resurserna fördelas på ett sådant sätt att förutsättningar ges för att uppnå den högsta totala måluppfyllelsen.

En viktig del i Domstolsverkets budgetarbete med domstolarna är beräkningar som görs enligt den så kallade resursfördelningsmodellen. Modellen används för att beräkna domstolarnas budgetbehov utifrån måltillströmningen. Beräkningarna bygger på ett genomsnitt av inkomna mål de senaste två åren. Olika målkategorier får olika budget per mål. Ju mer resurskrävande en målkategori är, desto högre budget per mål. Att olika målkategorier får olika budget per mål kan också beskrivas som att målkategorierna viktas. Hur mycket medel som domstolarna tilldelas är givetvis också styrt av det ekonomiska läget inom Sveriges Domstolar.

Domstolsverket har gjort preliminära beräkningar utifrån resursfördelningsmodellen för att utröna hur mycket medel Svea hovrätt har tilldelats i modellen för de mål som inkommit från tingsrätterna i Falun och Mora de senaste två åren. Resultatet visar att dessa mål motsvarar ett belopp i resursfördelningsmodellen uppgående till drygt 28 miljoner kronor.

En överföring av Dalarnas län till Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets skulle innebära kostnader, framför allt i form av utökning av personalstyrkan för att kunna hantera den måltillströmning som överföringen innebär. Dessa kostnader kommer att beaktas inom ramen för resursfördelningsmodellen.

De kostnader som förslagen kan komma att medföra bedöms rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

8.6 Konsekvenser för nämndemännen

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska dels fastställa hur många nämndemän som ska finnas i varje hovrätts domkrets för tjänstgöring, dels för varje län eller del av län inom en hovrätts domkrets fastställa det antal nämndemän i hovrätten som ska utses (2 kap. 4 c § första stycket och 4 kap. 5 § tredje stycket rättegångsbalken). Enligt förordning (1983:382) om antalet nämndemän i de allmänna domstolarna och de allmänna förvaltningsdomstolarna ska hovrätterna för varje län inom domstolens domkrets eller, om en del av ett län ingår i domkretsen, för denna del fastställa det antal nämndemän i domstolen som ska utses. Från och med den 1 januari 2024 ska det finnas totalt 370 nämndemän för tjänstgöring i Svea hovrätt, varav 24 från Dalarnas län.

Såsom angetts i avsnitt 3 ska en nämndeman vid ändring av domkretsindelningen anses vald till nämndeman i den domstol inom vars domkrets han eller hon är folkbokförd (se förordningen [1996:1149] om nämndemäns tjänstgöring vid ändring i indelning av domkretsar). En ändring av domkretsarna för Svea hovrätt och Hovrätten för Nedre Norrland i enlighet med förslaget kommer således medföra att de nämndemän som är folkbokförda inom Dalarnas län och som tjänstgör i Svea hovrätt anses valda till nämndemän i Hovrätten för Nedre Norrland.

I sammanhanget kan det nämnas att domkretsen för Kammarrätten i Sundsvall omfattar bl.a. Dalarnas län. Vissa nämndemän från Dalarna tjänstgör således redan idag i Sundsvall. Härtill kommer att nämndemän från Dalarna i stor utsträckning reser till Svea hovrätt dagen före en förhandling. De praktiska konsekvenserna av längre restider för nämndemännen bör därför bli förhållandevis begränsade.

8.7 Hovrätten för Nedre Norrlands namn speglar inte den nya domkretsen

Om förslaget genomförs innebär det att Hovrätten för Nedre Norrlands domkrets kommer att utökas till att inte enbart avse norrländska län – Dalarnas län tillhör Svealand. Hovrättens nuvarande namn motsvarar då inte domkretsen för domstolen. Det kan därför finnas ett värde i sig att ändra hovrättens namn till ett namn som bättre reflekterar hela domkretsen. Ett namnbyte skulle även markera den förändring som förslaget innebär. Domstolsverket lämnar inom ramen för denna promemoria inget skarpt förslag om namnbyte, men ett tänkbart nytt namn skulle kunna vara Hovrätten för Mellersta Sverige.

8.8 Förslaget påverkar inte konkursreformen

Den 1 juli 2026 börjar nya regler i konkursförfarandet att gälla. Konkursförfarandet moderniseras och effektiviseras. Tingsrättens roll i förfarandet renodlas och handläggningen av konkurser koncentreras till

färre tingsrätter. Flera uppgifter som idag utförs av domstolen flyttas till konkursförvaltaren och tillsynsmyndigheten i konkurser.

Ansökan om konkurs ska enligt nu gällande regler ges in till den tingsrätt där gäldenären svarar i tvistemål i allmänhet. Av de regler som träder i kraft den 1 juli 2026 framgår i stället att en ansökan om konkurs ska göras till tingsrätten samt att regeringen med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om vilka tingsrätter som får pröva en konkursansökan. Regeringen har beslutat vilka tolv tingsrätter som efter den 1 juli 2026 ska handlägga konkurser.

Regeringen har bestämt att Uppsala tingsrätt ska vara behörig tingsrätt för de konkurser där gäldenären ska svara i Falu tingsrätt och Mora tingsrätt i tvistemål som gäller betalningsskyldighet i allmänhet. Det innebär att konkurser – och konkursmål – som rör gäldenärer i Dalarnas län kommer att handläggas i Uppsala tingsrätt. Uppsala tingsrätts beslut överklagas till Svea hovrätt.

Den föreslagna förändringen av domkretsar påverkar således inte var konkursärenden eller konkursmål som har sitt ursprung i Dalarnas län kommer att prövas i någon av instanserna.

8.9 Förslaget påverkar inte Hyres- och arrendenämnden

Av 1 § förordningen (1975:518) om rikets indelning i verksamhetsområden för hyresnämnd och arrendenämnd framgår att Dalarnas län ingår i verksamhetsområdet för Hyres- och arrendenämnden i Västerås.

Enligt 12 kap. 71 § jordabalken överklagas en hyresnämnds beslut till Svea hovrätt. Det gäller oavsett var i landet hyresnämnden är belägen.

Enligt 8 kap. 31 § jordabalken överklagas en arrendenämnds beslut till den hovrätt inom vars domkrets arrendenämnden finns. Arrendenämnden i Västerås är belägen i Västmanlands län som ligger i Svea hovrätts domkrets. Beslut av arrendenämnden i Västerås ska alltså överklagas till Svea hovrätt även om ärendet härrör från Dalarnas län.

Det nämnda innebär att den föreslagna förändringen inte påverkar var hyres- eller arrendeärenden kommer att prövas i någon av instanserna.